

สรุปประเด็นการให้สัมภาษณ์
ของ
นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ในรายการ “จุดเปลี่ยนประเทศไทย” เรื่อง “สิทธิผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญใหม่”
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย(ช่อง NBT)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ตามบทบัญญัติแห่งร่างรัฐธรรมนูญจะเห็นได้ว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นหลักการที่สำคัญที่จะต้องมีการบัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญ สิทธิของผู้บริโภคก็อีกสิทธิหนึ่งที่ร่างรัฐธรรมนูญนี้ให้ความสำคัญและความคุ้มครองเหมือนกับรัฐธรรมนูญก่อนหน้านี้นี้ แม้ว่าในปัจจุบันสิทธิของผู้บริโภคจะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ แล้วก็ตาม อีกทั้งสิทธิของผู้บริโภคดังกล่าวก็ได้เคยมีการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ สำหรับร่างรัฐธรรมนูญที่ได้พิจารณาแล้วเสร็จในขั้นแรกจนกระทั่งเป็นร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นอยู่ในขณะนี้ก็ได้มีการกำหนดหลักการในการคุ้มครองผู้บริโภคไว้เพียงแต่หลักการที่ปรากฏตามร่างฯ อาจมีความแตกต่างจากหลักการที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญฉบับเดิมที่ผ่านมา โดยในร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ในร่างมาตรา ๔๐ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพ โดยมีข้อจำกัดเสรีภาพดังกล่าวได้หากเป็นไปได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ร่างมาตรา ๕๖ วรรคแรก ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการที่รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในวงโคจรของดาวเทียมอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์ของชาติและประชาชน โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค จะมีการบัญญัติไว้ในวรรคสามของร่างมาตรา ๕๖ ที่กำหนดให้มีองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคองค์กรที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น

ปัญหาในการคุ้มครองผู้บริโภคที่ผ่านมา คือมาตรการและกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง รวมทั้งประชาชนยังขาดการรวมตัวกันเพื่อฟ้องร้องปกป้องสิทธิของตน แม้ว่าในปัจจุบันจะมีกฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องการทำหน้าที่ในการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ อยู่ก็ตาม เช่น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ดูแลในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในภาพรวม และในส่วนของกาโฆษณาฉลาก รวมทั้งในส่วนของสัญญาที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค คณะกรรมการอาหารและยาที่ดูแลและกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับอาหารและยา ซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นการเฉพาะเรื่อง นอกจากนี้ในปัจจุบัน เรายังมีกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อฟ้องร้องคดีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค ซึ่งได้มีการใช้บังคับมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ดังนั้น ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงได้กำหนดแนวทางคุ้มครองผู้บริโภคไว้ในร่างมาตรา ๕๗ โดยกำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภครวมกลุ่มกันเพื่อปกป้องสิทธิของตน ซึ่งสิทธิในการรวมกลุ่มกันก็ถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ การรวมตัวกันของผู้บริโภคจะช่วยให้การต่อสู้เพื่อ

ปกป้องสิทธิของตนเป็นผลที่สามารถบังคับได้จริงในทางปฏิบัติ ซึ่งการกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมให้ผู้บริโภค
รวมกลุ่มกันตามร่างมาตรานี้ ก็เป็นการกำหนดแนวทางในการคุ้มครองผู้บริโภคที่แตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญ
พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้องค์กรอิสระด้านการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมาทำหน้าที่ในการให้
ความเห็นและข้อเสนอแนะในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค เพราะร่างรัฐธรรมนูญมุ่งเน้นที่
ส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวกันของผู้บริโภค โดยกำหนดมาตรการหรือกลไกเพื่อสร้างความตื่นตัวและความเข้มแข็ง
ให้แก่องค์กรผู้บริโภคที่จะรวมตัวในรูปแบบต่างๆ ซึ่งคิดว่าน่าจะเหมาะสมกว่าการจัดตั้งองค์กรอิสระด้านการ
คุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมาเหมือนอย่างในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการระชาสัมพันธ์
และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน
ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ